

Dosarul nr. 3ra-263/22
2-20066425-01-3ra-04032022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. I. Barbaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, G. Dașchevici, V. Clima)

ÎNCHEIERE

4 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Biroul Migrație și Azil al
Ministerului Afacerilor Interne

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a lui
Ercan Cimen împotriva Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor
Interne cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului
administrativ

împotriva deciziei din 8 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin
care a fost casată integral hotărârea din 15 decembrie 2020 a Judecătoriei
Chișinău sediul Rîșcani și emisă o nouă decizie, prin care a fost admisă acțiunea

constată:

La 18 iunie 2020, Ercan Cimen a depus cerere de chemare în judecată în
împotriva Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne al
Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea
emiterii actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că este cetățean al XXXXX și s-a născut la
XXXXX în or. XXXXX, XXXXX.

A menționat că pentru prima dată a venit în Republica Moldova în anul
1993, pentru a-și face studiile universitare, iar pe parcursul anilor 1994-1999,
și-a făcut stagiul de educator la Liceul Moldo-Turc „Orizont” din Ceadâr-Lunga.

A declarat că după absolvirea universității, s-a întors în Turcia, unde, în
anul 2000, a activat în cadrul Universității Fatih, afiliată Mișcării Hizmet, care
actualmente este închisă de către autoritățile turce pentru afiliere la Mișcarea
Hizmet.

În anul 2001, a activat în calitate de profesor în școlile fondate de Mișcarea Hizmet în Federația Rusă.

Totodată, în perioada -2009, a locuit în Federația Rusă, unde s-a ocupat de activități comerciale, iar începând cu anul 2009, a activat în Asociația Oamenilor de Afaceri „RUDIT” din or. Moscova, Federația Rusă.

A relatat că în anul 2010, a revenit în Turcia, unde a continuat să activeze în Asociația Oamenilor de Afaceri „REDIT”, iar din 2012, a revenit la afaceri comerciale, ocupându-se cu activități de import-export, între orașele Istanbul și Soci.

A notat că din anul 2010, feciorul său cel mai mare a început studiile la Colegiul „Fatih”, afiliat Mișcării Hizmet, după care și ceilalți copii au mers la acel colegiu, iar soția a fost vicepreședintele Consiliului Părintesc al Colegiului „Fatih”, care a fost închis de autoritățile turce pentru afiliere la Mișcarea Hizmet.

În anul 2016, a devenit co-fondator și administrator al SRL „Teorik Egitim Hizmetleri”, aflată în or. Istanbul, care administra două filiale ce ofereau cursuri de pregătire a abiturienților pentru examenul de admitere la universități, societatea comercială fiind închisă de către autoritățile turce, după iulie 2016, pentru afiliere la Mișcarea Hizmet.

A precizat că mai mulți profesori ce activau la filialele SRL „Teorik Egitim Hizmetleri”, au fost arestați.

În iulie 2016, în Turcia a avut loc o tentativă de răsturnare de Guvern, de organizarea căreia este învinuită Mișcarea Hizmet, liderul spiritual al căreia este propovăduitorul Fethullah Gulen, autoritățile turce numind Mișcarea Hizmet „FETO”.

A comunicat că președintele Republicii Turcia, Recep Tayyip Erdogan, a ordonat închiderea tuturor instituțiilor de învățământ afiliate Mișcării Hizmet, deoarece instruirea copiilor în școlile afiliate Mișcării Hizmet este considerată o crimă împotriva statului, pentru care părinții pot fi privați de libertate pentru 7-8 ani.

După iulie 2016, zeci de mii de persoane, adepți sau presupuși adepți ai Mișcării Hizmet, au fost destituiți din funcții, le-au fost anulate pașapoartele și le-a fost interzis să părăsească teritoriul Turciei, au fost arestați și condamnați pentru învinuiri inventate, printre acestea numărându-se mii de judecători, procurori, avocați, ziariști, profesori, militari, în timp ce autoritățile Turciei au depus și continuă să depună eforturi pentru extrădarea în Turcia a adepților sau presupușilor adepți ai Mișcării Hizmet, aflați în afara Turciei.

A opinat că Republica Moldova tot face parte din acest scenariu, întrucât în septembrie 2018, a extrădat în Turcia 7 profesori din cadrul rețelei de Licee moldo-turce „Orizont”, fapt pentru care a fost condamnată de CtEDO în iunie 2019, în cauza Ozdil și alții vs Republica Moldova.

A mai punctat că de frica persecuțiilor, în august 2016, a reușit să evadeze din Turcia și a venit în Republica Moldova, împreună că soția Leyla Cimen și

copiii XXXXX, XXXXX, XXXXX și XXXXX, copiii fiind înmatriculați la Liceul „Orizont”, unde își continuă studiile până în prezent.

Aflându-se în Republica Moldova, a aflat că pe numele său, în Turcia, este un denunț pentru arestarea sa pentru presupuse fapte de terorism.

A specificat că a început să primească prin contul său de Facebook amenințări și a fost nevoit să închidă acel cont, după care s-a adresat la Ambasada Turciei, pentru a primi unele documente, însă angajații ambasadei i-au refuzat, spunându-i că acele documentele le poate primi doar în Turcia, deși, în mod normal, acele acte pot fi eliberate de secția consulară.

Înțelegând că refuzul de a-și elibera actele este dictat de dorința autorităților turce de a se reîntoarce în Turcia, a înțeles că riscul să fie arestat și condamnat pentru false învinuiri de terorism, așa cum au fost condamnați deja colegi de-ai săi, este major.

Ulterior, la 14 februarie 2020, Ercan Cimen a depus la Direcția azil și integrare a Biroului Migrație și Azil cerere de azil, însă, la 19 mai 2020, a fost anunțat că cererea i-a fost respinsă.

Din conținutul deciziei de refuz, a dedus că Biroul Migrație și Azil a analizat superficial cererea sa de azil și motivele pe care le-a invocat.

Astfel, deși în decizia contestată, Biroul Migrație și Azil a citat mai multe surse ce vorbesc despre riscul persecuției la pot fi supuși adeptii Mișcării Hizmet, autoritatea competentă pentru străini a concluzionat că solicitantul de azil nu a individualizat nici o acțiune care ar fi îndreptată asupra sa, ce ar prezenta pericol pentru viața personală.

A invocat că Biroul Migrație și Azil nu a analizat posibilele riscuri la eventuala întoarcere în Turcia a copiilor minori și nici nu a înregistrat copiii minori în actul de identitate pentru solicitanții de azil, chiar dacă, conform art. 32 alin. (3) din Legea privind azilul, era obligat să o facă.

A notat că în decizia contestată lipsește atât cercetarea tuturor aspectelor relevante ale cererii de azil, prevăzută de art. 42 al Legii privind azilul, cât și întemeierea autorităților competente pe evenimente care au avut loc anterior părăsirii țării de origine, cât și pe cele care s-au desfășurat ulterior părăsirii țării sale de origine, care este obligatorie în virtutea prevederilor art. 48 al Legii privind azilul.

Și-a întemeiat pretențiile în baza prevederilor art. 61 din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008 privind azilul, art. 196, 224 alin. (1) lit. b) Cod administrativ.

A solicitat anularea deciziei nr. 41/20/DAI din 4 mai 2020 a Biroului Migrație și Azil al MAI, Direcția Azil și integrare și obligarea pârâului să-i acorde statut de refugiat dânsului și a copiilor săi minori: XXXXX (d. n. XXXXX), XXXXX (d. n. XXXXX), XXXXX (d. n. XXXXX) și XXXXX (d. n. XXXXX).

Prin hotărârea din 15 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea.

La 21 decembrie 2020, prin intermediul poștei electronice, Ercan Cimen a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 15 decembrie 2020 a Judecătorei

Chișinău sediul Rîșcani, iar la 15 ianuarie 2021 a fost prezentată motivarea apelului, solicitând casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 8 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată integral hotărârea din 15 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani și emisă o nouă decizie, prin care a fost admisă acțiunea.

A fost anulată decizia nr. 41/20/DAI din 4 mai 2020, emisă de Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

A fost obligat Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova să acorde statutul de refugiat lui Ercan Cimen și copiilor minori XXXXX (d. n. XXXXX), XXXXX (d. n. XXXXX), XXXXX (d. n. XXXXX) și XXXXX (d. n. XXXXX).

La 30 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 8 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei recurate și menținerea hotărârii primei instanțe.

La 25 ianuarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Cimen Ercan copia cererii de recurs depuse de Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne, fiindu-i explicat dreptul de a depune referință asupra recursului declarat, fiind recepționată la 15 martie 2022, potrivit avizului de recepție (f. d. 4 vol. II).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție, referințe nu au parvenit.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2).

Potrivit art. 245 alin. (2) Codul administrativ, motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Astfel, din materialele cauzei rezultă că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat în ședință publică la 8 decembrie 2021 (f. d. 237 vol. I).

Tot materialul probator atestă și faptul că la data de 30 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 8 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei recurate și menținerea hotărârii primei instanțe (f. d. 249 vol. I).

La fel, actele cauzei relevă că copia deciziei motivate a instanței de apel a fost recepționată de Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne la data de 16 februarie 2022, ceea ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la dosar (f. d. 248 vol. I).

Conform art. 97 Cod administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Notificarea se face în cazurile prevăzute de lege sau prin dispoziția autorității publice. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Iar potrivit art. 109 Cod administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Totodată, în sensul art. 63 Cod administrativ, calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266 Cod civil. Dacă o autoritate publică trebuie să efectueze prestații doar pentru o anumită perioadă de timp, atunci această perioadă expiră în ultima zi a ei, chiar și atunci când aceasta este o zi de sâmbătă, duminică sau o zi liberă stabilită prin lege.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, prin Legea privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative nr. 133 din 15 noiembrie 2018, a fost schimbată numerotarea unor articole din Codul civil, adică în redacția Codului civil modificat prin Legea nr. 133 din 15 noiembrie 2018, instituția calculării termenului este reglementată de Titlul IV Capitolul I, art. 383-390.

Respectiv, deși Codul administrativ prevede că calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266 Cod civil, de facto urmează a fi aplicate prevederile art. 383-390 Cod civil în redacția Legii nr. 133 din 15 noiembrie 2018.

Având în vedere cele expuse și ținând cont de faptul că o dispoziție legală nu poate fi ruptă din sistemul normativ din care face parte și nu poate opera în mod izolat, ci trebuie citită în coroborare cu celelalte dispoziții legale incidente care se completează una pe alta ca făcând parte dintr-un sistem juridic coerent, instanța de recurs reține la caz și prevederile 385 Cod civil, potrivit cărora dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Așadar, se va nota că, prin Hotărârea Parlamentului nr. 41 din 24 februarie 2022 privind declararea stării de urgență, a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă de 60 de zile.

Potrivit pct. 5.2.1 al Dispoziției nr. 5 din 2 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, au fost suspendate de drept examinarea de către instanțele de judecată a acțiunilor în contencios administrativ, procedurile de executare a hotărârilor judecătorești și a tranzacțiilor judiciare de împăcare, în conformitate cu prevederile capitolului VI din cartea a treia a Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018. Sunt exceptate de la suspendare cauzele privind luarea în custodie publică a străinilor și de prelungire a duratei acesteia și alte categorii de cauze stabilite expres prin dispoziții emise de Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova.

În conformitate cu pct. 5.2.2 al Dispoziției nr. 5 din 2 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, a fost dispus ca termenele de exercitare a căilor de atac în procedurile de contencios administrativ care se suspendă de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare a prezentei dispoziții, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență.

La fel, prin pct. 1 al Dispoziției nr. 20 din 3 martie 2022 a Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție cu privire la organizarea activității Curții Supreme de Justiție pe perioada stării de urgență, a fost dispus că pe perioada stării de urgență, examinarea cauzelor de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ și de către Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție, au fost suspendate de drept, cu excepția celor prevăzute în Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 5 din 2 martie 2022.

Ulterior, prin pct. 2 al Dispoziției nr. 13 din 31 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, a fost dispusă stabilirea măsurilor de tranziție în domeniul justiției, începând cu data de 4 aprilie 2022.

Iar potrivit pct. 2.1 al Dispoziției nominalizate, termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile, penale și de contencios administrativ care au fost întrerupte potrivit prevederilor punctului 5 din Dispoziția nr. 5 din 2 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, se substituie cu termene noi, de aceeași durată, care încep a curge de la data prevăzută la pct. 2.

Completul specializat pentru examinarea cauzelor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție mai relevă că prin Dispoziția nr. 34 din 1 aprilie 2022 a Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție, s-a luat act de măsurile de tranziție în domeniul justiției stabilite în Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 13 din 31 martie 2022, începând cu 4 aprilie 2022 și abrogată Dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 20 din 3 martie 2022.

Distinct de cele menționate, la caz, se atestă că termenul de exercitare a căilor de atac a fost întrerupt în perioada 3 martie 2022 – 3 aprilie 2022.

Respectiv, având în vedere circumstanțele sus-menționate, ultima zi de depunere a recursului motivat pentru recurentul Biroul Migrație și Azil al

Ministerului Afacerilor Interne a fost data de *19 aprilie 2022* (17 februarie 2022 – 2 martie 2022; 4 aprilie 2022 – 19 aprilie 2022), ținând cont atât de data notificării deciziei motivate a instanței de apel (16 februarie 2022), cât și perioada de întrerupere a termenelor de contestare.

Cu toate acestea, în pofida obligațiilor sale procesuale, recurentul Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne nu a depus motivarea recursului în interiorul termenului legal (și nici până în prezent), motiv pentru care survin consecințele art. 246 alin. (2) lit. e) Cod administrativ – recursul se declară inadmisibil, în special, când motivarea recursului nu a fost depusă.

Sub aspectul dat, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că recursul depus împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

Așadar, recurentul nu s-a conformat prevederilor legale și a formulat o simplă cerere de recurs nemotivată, fără a evidenția motivele ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la manifestarea dezacordului față de soluția pronunțată în apel, iar această circumstanță face imposibilă exercitarea controlului judiciar de către instanța investită cu soluționarea căii de atac.

Or, în recurs nu este suficientă simpla expunere a dezacordului cu soluția instanței judecătorești, ci este necesară motivarea cu indicarea temeiurilor de ilegalitate pe care se întemeiază calea de atac și expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o decizie neîntemeiată.

Condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implică determinarea greșelilor anume imputate instanței ierarhice inferioare, cu expunerea argumentată a criticilor în fapt și în drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că circumstanțele descrise supra evidențiază caracterul echivoc al recursului depus de Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne, or, ultimul, fiind interesată în soarta soluționării prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță prin depunerea motivării recursului în termenul stabilit de lege, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, condiție însă ce nu se atestă la caz.

Din aceste considerente și având în vedere că în cazul examinării recursului depus de Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, completul specializat pentru examinarea cauzelor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l declara inadmisibil, or, ține

de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (Van Harn împotriva Germaniei).

În conformitate cu art. 230, 246 alin. (1) și (2) lit. e) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu